

**Zalecenia pielęgnacji nasadzeń drzew, krzewów i bylin oraz trawników
gazonowych i parkowych w parku przy zabytkowym Zameczku w Czerwionce-
Leszczynach:**

1. Użytkownik obiektu powinien zapewnić stały nadzór nad założeniem parkowym/ogrodowym w obiekcie: park przy zabytkowym Zameczku w Czerwionce-Leszczynach przez specjalistyczną firmę ogrodniczą (tzn. posiadającą kadrę zarządzającą/nadzorującą/pracowników z wykształceniem branżowym: architektki krajobrazu/ogrodnicy/arboryści/leśnicy/rolnicy).
2. Prace związane z pielęgnacją zieleni powinny być wykonywane we właściwych terminach, z odpowiednią intensywnością i zgodnie z zasadami właściwymi poszczególnym elementom założenia zieleni, przy wykorzystaniu odpowiednich narzędzi specjalistycznych.
3. Nawierzchnie trawiaste parkowe (pod okapem zwartego drzewostanu parkowego) powinny być strzyżone minimum 10x w sezonie wegetacyjnym, nawierzchnie trawiaste gazonowe - odpowiednio minimum 1x/tydzień w okresie 01 kwietnia-15 listopada. Strzyżenie nawierzchni gazonowych może odbywać się okresowo kosiarkami ze zbiorem pokosu, okresowo kosiarkami mulczującymi (nie może mieć to wpływu na pogorszenie wartości estetycznej i kondycji trawników). Strzyżenie nawierzchni parkowych, ze względu na długość zbieranej trawy, powinno odbywać się zawsze kosiarkami ze zbiorem pokosu. Ponadto trawniki gazonowe nie mogą przekroczyć maksymalnej wysokości 8 cm.
4. Wilgotność gleby w sezonie wegetacyjnym (III-XI) na obszarze nasadzeń drzew i krzewów oraz trawników darniowych powinna być utrzymywana na poziomie:
 - 30-50cb (kPa) w pierwszym sezonie wegetacyjnym od odbioru (rok 2020);
 - 30-100cb (kPa) w kolejnych latach obowiązywania gwarancji/rękojmi.Wartość wilgotności powinna być oznaczana na głębokości 10cm ppg. Wszelkie ewentualne niedobory w tym okresie powinny być uzupełniane na bieżąco do poziomu optimum, niezależnie od panujących warunków atmosferycznych. Zraszanie powinno się odbywać w godzinach poza okresami bezpośredniej operacji słonecznej, nie później niż do godz. 9.00 w godzinach porannych i nie wcześniej niż od 17.00 w godzinach popołudniowych. Pomiędzy godz. 9.00 a 17.00 podlewanie (zraszanie) zieleni jest niedopuszczalne.
5. Zasilanie nawozami powinno odbywać się zgodnie z opracowanym corocznie planem nawożenia roślin i muraw, uwzględniającym bieżące potrzeby nawożenia, wzrost roślin, dojrzałość murawy, wilgotność powietrza i ilość opadów i inne elementy (przemiany podłoża etc.). Nawożenie nie powinno odbywać się w dniach, kiedy zasilane rośliny/murawy są mokre lub wilgotne na skutek opadów deszczu/rosy. Niedopuszczalne jest nawożenie

azotowe po 15 sierpnia. Po tym terminie można używać jedynie nawozów bez- lub niskoazotowych (tzw. jesiennych).

6. Opryski profilaktyczne i interwencyjne powinny być wykonywane jedynie przez przeszkolone i uprawnione osoby (aktualne uprawnienia do posługiwania się środkami ochrony roślin).

Opryski interwencyjne powinny być wykonywane natychmiast po wystąpieniu zagrażających czynników chorobotwórczych/szkodników. O każdej konieczności oprysku interwencyjnego w okresie gwarancji/rękojmi należy uprzednio powiadomić wykonawcę nasadzeń/trawników darniowych (mailowo: park.ogrod@wp.pl).

Niedopuszczalne jest stosowanie przeterminowanych lub wycofanych z obrotu środków ochrony roślin.

Szczególnie należy uważać na stosowanie insektycydów/akarycydów w okresie kwitnienia roślin (ochrona pszczoł i trzmieli) - opryski wieczorne po zakończeniu oblotu pszczoł, stosowanie środków selektywnych, o niskiej szkodliwości dla zapylaczy itp.

7. Wszelkie prace wykonywane na terenie założenia zieleni powinny być w okresie gwarancji/rękojmi na bieżąco opisywane w dzienniku elektronicznym prac ogrodniczych (na bieżąco, tzn. w dniu wykonania prac). Prace nie wprowadzone do dziennika w rozumieniu spełniania warunków gwarancji/rękojmi będą uważane za niewykonane.

Wersja elektroniczna dziennika dostępna będzie non stop Online: <https://raporty.parkogrod.pl/>

8. Udzielający gwarancji/rękojmi wykonawca prac w zakresie realizacji nasadzeń/trawników darniowych ma prawo kontroli realizacji niniejszych warunków w dowolnym czasie.

Przysługuje mu prawo dostępu do wszelkich dokumentów związanych z utrzymaniem zieleni w okresie obowiązywania gwarancji/rękojmi (dziennik prac ogrodniczych, umowa z wykonawcą opieki ogrodniczej nad obiektem, listę uprawnionych pracowników wraz z dokumentami potwierdzającymi ich uprawnienia i wykształcenie kierunkowe i inne mające wpływ na warunki niniejszej gwarancji/rękojmi).

9. Wszelkie uchybienia przestrzegania przez użytkownika, a w jego imieniu również przez firmę sprawującą opiekę nad zielenią w obiekcie, warunków gwarancji/rękojmi mogą być podstawą do odrzucenia/ograniczenia ewentualnych roszczeń z tytułu gwarancji/rękojmi.

10. Szczegółowe zalecenia pielęgnacyjne dotyczące poszczególnych gatunków w nasadzeniach:

- hortensja bukietowa (*Hydrangea paniculata*) 'Grandiflora' - cięcie wczesnowiosenne grupa cięcia 1, od drugiego roku 6; ściółkowanie coroczne zrębką kompostowaną, raczej odporna na szkodniki, zwrócić uwagę na szarą pleśń

- bukszpan wieczniezielony (*Buxus sempervirens*) Suffruticosa - strzyżenie żywopłotu 2-3 x w sezonie, późną wiosną i latem, ściółkować i zasilać, szczególnie

zwracać uwagę na szkodniki: b. groźna !!! *Cydalima perspectalis* (tzw. „ćma bukszpanowa”), wzdymacz bukszpanowy (*Eriophyes canestini*) i choroby grzybowe: zamieranie pędów bukszpanu (*Volutella buxi*), zamieranie pędów i liści bukszpanu (*Macrophoma candollei*)

- różaneczniki wielkokwiatowe (*Rhododendron x hybridum*) i azalie wielkokwiatowe (*Rhododendron sp.* Grupa Knap-Hill) - wszystkie odmiany z nasadzeń - grupa cięcia 8 (głównie usuwanie przekwitniętych kwiatostanów), corocznie ściółkować na wiosnę kompostem liściowym lub kwaśnym torfem, nie uszkadzać płytkich korzeni, specyficzne nawożenie - zwracać uwagę na objawy niedoborów; szkodniki aparatu asymilacyjnego: głównie opuchlak truskawkowiec (*Otiorhynchus sulcatus*), mszyca azaliowa (*Ilionoia azaleae*), choroby grzybowe: głównie fytoftoroza (*Phytophthora spp.*), zamieranie pędów różanecznika (*Briosia azaleae*)

-mahonia pospolita (*Mahonia aquifolium*) ‘Apollo’ - grupa cięcia 8, nawożenie niezbyt intensywne, ściółkowanie coroczne drobną korą, kompostowaną zrębką, problemem mogą być rdze i mączniak prawdziwy

- winnik tojadowaty (*Ampelopsis aconitifolia*) - grupa cięcia 11, cięcie wiosenne, delikatne nawożenie wieloskładnikowe, szkodników i chorób mało, nieznaczące

- wiciokrzew pomorski (*Lonicera periclymenum*) - grupa cięcia 11 lub silne cięcie po kwitnieniu, nawożenie wieloskładnikowe i ściółkowanie wiosną, główne szkodniki: mszyce, główne choroby grzybowe: mączniak prawdziwy

- tawuła japońska (*Spiraea japonica*) ‘Anthony Waterer’- grupa cięcia 6 - silne cięcie wczesnowiosenne, nawożenie wieloskładnikowe, mulczowanie okresowo, w miarę niedoborów; choroby grzybowe: plamistości liści i mączniak prawdziwy, szkodniki: przebarwiacz tawułowaty (*Phyllocoptes spiraeae*), mszyce, zwójka tawuleczka (*Celypha siderana*)

- irga błyszcząca (*Cotoneaster lucidus*) - grupa cięcia 1, niewielkie nawożenie wieloskładnikowe wiosną, choroby grzybowe i inne: plamistości liści, zamieranie pędów i parch różowatych - ograniczone znaczenie, zaraza ogniowa (*Erwinia amylovora*) - choroba bakteryjna, kwarantannowa

- lawenda wąskolistna (*Lauandula angustifolia*) - grupa cięcia 10, specyficzne cięcie typowe dla lawendy, nawożenie wiosenne wieloskładnikowe, szkodniki nieznaczące, choroby grzybowe: szara pleśń (*Botrytis cinerea*), zamieranie fizjologiczne przy zbyt dużej wilgotności podłoża - ściółkować corocznie delikatnie grysem dolomitowym granulacji 5-8mm

- pięciornik krzewiasty (*Potentilla fruticosa*) - grupa cięcia 10, wiosną; nawożenie wiosenne wieloskładnikowe, choroby grzybowe: mączniaki, plamistości liści, szkodniki: przędziorki, mszyce, wciornastki, kwiecień pięciornikowiec (*Anthonomus brunnipennis*)

- róża parkowa (*Rosa sp.*) 'Graham Thomas' - cięcie podstawowe w okresie spoczynku późną zimą lub na przedwiośniu, lekko przyciąć pędy główne, pędy boczne nieco silniej (max 1/2), cięcie drugie po I-kwitnieniu, poniżej przekwitniętych kwiatostanów; co kilka lat cięcie odmładzające, usunięcie nad ziemią 20-60% najstarszych pędów; wielostopniowe nawożenie w ciągu sezonu wegetacyjnego; wiele szkodników i chorób grzybowych, niezbędna głębsza wiedza specjalistyczna

- róża rabatowa (*Rosa sp.*) 'Montana', róża okrywowa (*Rosa sp.*) 'The Fairy' i 'Fairy Dance' - j.w.

- żywotnik zachodni (*Thuja occidentalis*) 'Danica'- odmiana formowa, nie ma potrzeby cięcia w normalnych warunkach, pilnować w śnieżne zimy obwiązywania korony siatką, aby nie uległa rozłamaniu pod ciężarem śniegu; nawożenie wiosenne, wieloskładnikowe; szkodniki: przędziorek sosnowiec (*Oligonychus ununguis*), miodownice (*Cinara sp.*), misecznik tujowiec (*Parthenolecanium fletcheri*); choroby: fytoftorza (*Phytophthora spp.*), opieńkowa zgnilizna korzeni (*Armillaria mellea*), plamistości łusek, zamieranie pędów, fuzarioza i szara pleśń

- magnolia gwiazdzista (*Magnolia stellata*), magnolia mieszańcowa (*Magnolia sp.*) 'Betty'- grupa cięcia 1, nawożenie delikatnie na wiosnę, ściółkować skompostowaną korą, kompostem liściowym, zrębką; choroby: bakteryjna plamistość liści (*Pseudomonas syringae*), szara pleśń, antraknoza (*Glomerella cingulata*), parch magnolii (*Elsinoe magnoliae*), szkodniki: przędziorki, mszyce, wciornastek różówek (*Thrips fuscipennis*)

- lilak pospolity (*Syringa vulgaris*), lilak rozpięchły (*Syringa patula*) - grupa cięcia 1, co kilka lat cięcie odmładzające; niewielkie wiosenne nawożenie, szkodniki: przebarwiacz lilakowy (*Tetrastichus lentus*), pordzewiacz lilakowy (*Aculops sp.*), zawisak tawulec (*Sphinx ligustri*); choroby: mączniak prawdziwy (*Microsphaera syringae*), srebrzystość liści (*Chondrostereum purpureum*), plamistości liści, fytoftorza, wertycilioza (*Verticillium albo-atrum*)

- wrzos pospolity (*Calluna vulgaris*) - grupa cięcia 10, wiosną; zasilać mało, nawozy dedykowane, choroby: fytoftorza, szara pleśń, rizoktonioza (*Rhizoctonia solani*), szkodniki: miodówki, mszyce

- cyprysik nutkajski (*Chamaecyparis nootkatensis*) 'Pendula', świerk serbski (*Picea omorika*) - bez cięcia, nawożenie wiosenne, nawozy dedykowane do iglastych, ściółkowanie coroczne skompostowaną korą, zrębką, kompostem liściowym; choroby: opieńkowa zgnilizna korzeni, brunatnienie igieł świeika (*Rhizosphaera kalkhofii*), zamieranie pędów (*Gremmeniella abietina*), fytoftorza; szkodniki: tarczники, przędziorki, świerkowce, miodownice

- milin amerykański (*Campsis radicans*) - grupa cięcia 12, silne cięcie wczesnowiosenne, silne nawożenie wielokrotnie w sezonie; szkodniki: nieznaczące, choroby: nieznaczące

- trzęślica modra (*Molinia caerulea*) 'Variegata' - przycinać kępy na przedwiośniu, zasilać wieloskładnikowo wiosną, bezproblemowa
- rozplenica japońska (*Pennisetum alopecuroides*) 'Hameln'- kępy przycinać wiosną, po okresie późnych przymrozków, zasilać wieloskładnikowo wiosną, chronić przed przymrozkami wiosennymi, poza tym bezproblemowa
- pęcherznica kalinolistna (*Physocarpus opulifolius*) - grupa cięcia 1, nawożenie wieloskładnikowe wiosną, szkodniki i choroby nieznaczące
- jawor (*Acer pseudoplatanus*) - ewentualne cięcia w okresie VI-XI ze względu na płacz wiosenny, zasilanie w pierwszych 2-3 latach nawozami wieloskładnikowymi, choroby: fytoftoroz, wertycillioza, srebrzystość liści, mączniak prawdziwy, biała plamistość jaworu (*Cristulariella depraedens*), brunatna plamistość jaworu (*Pleuroceres pseudoplatani*), parch klonu (*Venturia acerina*); szkodniki: rożkowiec jaworowy (*Aceria macrorhynchus*), zdobniczka jaworowa (*Drepanosiphum platanoides*), przyszczarek jaworowy (*Dasineura irregularis*)